

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP– 4101-002-03/2014
P/14/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 53 08, F +48 22 444 52 52
kap@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/14/004 – Wdrażanie wybranych wymagań dotyczących systemów teleinformatycznych, wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz Krajowych Ram Interoperacyjności na przykładzie niektórych urzędów gmin miejskich na prawach powiatu.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
<i>Kontroler</i>	Maciej Bukowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89915 z dnia 4 czerwca 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Miasta w Mińsku Mazowieckim (dalej Urząd), ul. Konstytucji 3 Maja 1
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Marcin Jakubowski Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 31 maja 2012 r. do 8 sierpnia 2014 r.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki realizując zadania określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych¹ (dalej rozporządzenie KRI):

- zapewnił należyłą współpracę modułów dotyczących wymiaru podatków i opłat² oraz kasy Urzędu w ramach Zintegrowanego Systemu Informatycznego RATUSZ, zgodnie z wymaganiami określonymi w § 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia KRI,
- przeprowadził analizę zagrożeń występujących przy przetwarzaniu informacji, zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia KRI,
- zorganizował szkolenia dla pracowników zaangażowanych w proces przetwarzania informacji, czym spełnił wymóg określony w § 20 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia KRI.

Ponadto, podjął działania umożliwiające mieszkańcom za pomocą ankiet wyrażanie opinii i propozycji zmian w zakresie świadczonych usług oraz działania promujące komunikację elektroniczną z Urzędem.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 526.

² Podatek od nieruchomości, rolnego, leśnego od osób fizycznych (wymiar) oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (wymiar).

Ustalenia kontroli wykazały następujące nieprawidłowości przy realizacji zadań określonych w rozporządzeniu KRI:

- nie opracowano całościowej Polityki Bezpieczeństwa Informacji (dalej PBI), która jest elementem systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji. W myśl § 20 ust. 3 rozporządzenia KRI wymagania w zakresie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji uznaje się za spełnione jeżeli zostały opracowane na podstawie Polskiej Normy PN-ISO/IEC 27001:2007 *Technika informatyczna. Techniki bezpieczeństwa. Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Wymagania* oraz powiązanej z nią Polskiej Normy PN-ISO/IEC 17799:2007 *Technika informatyczna. Techniki bezpieczeństwa. Praktyczne zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji*. W pkt 5.1 normy PN-ISO/IEC 17799:2007 wskazano opracowanie i stosowanie dokumentu polityki bezpieczeństwa informacji. W 2010 r. opracowano *Politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych i zbiorach papierowych Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki*. Nie dotyczyła ona jednak wszystkich danych jakie są przetwarzane w Urzędzie, lecz tylko danych osobowych,
- w trzech na 10 przypadków (33%) wystąpiły różnice między danymi o programach zainstalowanych na komputerach pracowników, a danymi ujętymi w programie inwentaryzacyjnym, co naruszało § 20 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia KRI. Zgodnie z normą PN-ISO/IEC 17799:2007, pkt 7.1.1, wszystkie aktywa informatyczne powinny być zidentyfikowane i aktualizowane,
- wszyscy objęci kontrolą użytkownicy systemów informatycznych (niebędący pracownikami służb informatycznych) posiadali techniczną możliwość instalowania dowolnego oprogramowania na służbowych komputerach. Było to niezgodne z § 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI. Ponadto zgodnie z normą PN-ISO/IEC 27001, załącznik A, pkt A.11.2.2 oraz normą PN-ISO/IEC 17799:2007 pkt 11.2.2 lit. b należy ograniczać i kontrolować przyznawanie i korzystanie z przywilejów w systemach informatycznych, które winny być przyznawane według minimalnych wymagań wynikających z przydzielonych pracownikom zadań i tylko wtedy, gdy jest to konieczne,
- w 14 na 17 przypadków (82%) nie zabezpieczono komputerów służbowych przed niepożądanym do nich dostępem, co było niezgodne z § 20 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia KRI,
- nie w pełni przestrzegano procedur obowiązujących w Urzędzie w zakresie zarządzania uprawnieniami użytkowników komputerów, tj. jednemu pracownikowi zablokowano konto użytkownika po pół roku od momentu zakończenia przez niego pracy w Urzędzie, dwóm pracownikom nadano uprawnienia, pomimo że nie posiadali oni upoważnienia Burmistrza, kolejnym dwóm zostały one przyznane niezgodnie z upoważnieniami, a jednemu pracownikowi uprawnień do pracy w systemie nie przyznano, pomimo posiadanego przez niego upoważnienia. Działania te były niezgodne z § 20 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia KRI,
- niewłaściwie przechowywano kopie zapasowe w serwerowni, czyli w miejscu gromadzenia wytworzonych danych, co stwarzało ryzyko, że w przypadku zdarzeń losowych, np. pożaru lub zalania, Urząd może utracić zarówno dane źródłowe, jak i ich kopie zapasowe. Było to niezgodne z § 20 ust. 2 pkt

12 lit. b i e rozporządzenia KRI oraz nie spełniało wymogów zawartych w pkt 10.5.1 lit d i e normy PN-ISO/IEC 17799³.

Stwierdzono również, że na stronie BIP Urzędu nie zamieszczono procedury, jak korzystać z usługi „skargi, wnioski, zapytania do urzędu” świadczonej za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej (dalej ESP) na platformie ePUAP, co było niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI. Informacja w tej sprawie została uzupełniona w trakcie kontroli NIK.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania w zakresie dostosowania posiadanych systemów teleinformatycznych do współpracy z innymi systemami/rejestrami informatycznymi

Dokumenty strategiczne

Opis stanu faktycznego

W Strategii Rozwoju Miasta Mińsk Mazowiecki do roku 2020⁴ (dalej Strategia) przewidziano zadania związane z rozwojem miasta. Nie zawarto w niej, ani w innych dokumentach, zagadnień związanych z dostosowaniem Urzędu do elektronicznego świadczenia usług.

(dowód: akta kontroli str. 699-700)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Zdaniem NIK, w przypadku aktualizacji obecnie obowiązującej Strategii lub opracowania nowej, należałoby rozważyć wprowadzenie do niej zagadnień związanych z elektronicznym kontaktem mieszkańca/klienta z Urzędem (w formie e-usługi) oraz z dostosowaniem Urzędu do elektronicznego świadczenia usług publicznych.

Promowanie komunikacji elektronicznej

Opis stanu faktycznego

Zastępca Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik wyjaśnił, że Urząd prowadzi promocję komunikacji elektronicznej poprzez publikowanie informacji w Gazecie Samorządowej MIM (np. o elektronicznej rekrutacji uczniów do klas pierwszych gimnazjów miejskich w 2014 r. wskazując linki do stron, na których dostępna jest ta usługa). Ponadto, jako promocję komunikacji elektronicznej wskazał umieszczanie w ww. gazecie oraz na materiałach promocyjnych (m.in. pocztówkach, teczkach, obwolutach, torebkach, banerach) adresu strony internetowej Urzędu oraz e-mail Biura Obsługi Klienta Urzędu celem upowszechniania informacji o adresach stron internetowych, na których dostępne są informacje o usługach, dokumentach do pobrania i informacje o sposobie elektronicznego komunikowania się z Urzędem.

(dowód: akta kontroli str. 76-78, 81-85)

Ankiety lub inne formy poznania potrzeb mieszkańców gminy odnośnie elektronicznej formy komunikacji z Urzędem

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie, za pomocą ankiet, prowadzi się od 2005 r. rozpoznanie w zakresie zadowolenia mieszkańców ze świadczonych przez Urząd usług. W ankiecie

³ Kopie zapasowe powinny być przechowywane w innej lokalizacji niż miejsce ich tworzenia oraz powinny być odpowiednio zabezpieczone fizycznie i przed wpływem środowiska.

⁴ Strategię Rozwoju Miasta Mińsk Mazowiecki przyjęto uchwałą nr XX/225/04 Rady Miasta Mińsk Mazowiecki z 19 lipca 2004 r. Strategia ta była aktualizowana w czerwcu 2007 r.

przeprowadzonej w 2014 r. zamieszczono m.in. pytanie *jakie zmiany Pana/i zdaniem mogą wpłynąć na polepszenie jakości usług świadczonych w Urzędzie*. Według wyjaśnień Zastępcy Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pana Krzysztofa Michalika realizując oczekiwania mieszkańców umożliwiono m.in. zgłaszanie drogą elektroniczną kandydatów w ramach prowadzonej rekrutacji do przedszkoli.

(dowód: akta kontroli str. 76, 78-79, 86-87)

Korespondencja z Ministrem Administracji i Cyfryzacji

Opis stanu faktycznego

Po wejściu w życie rozporządzenia KRI⁵, Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki nie zwracał się do Ministra Administracji i Cyfryzacji z problemami lub prośbą o pomoc w zakresie dostosowania swoich systemów/rejestrów informatycznych do wymogów Krajowych Ram Interoperacyjności.

Zastępca Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik poinformował, że w kwietniu 2013 r. Urząd kontaktował się z Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji w sprawie platformy ePUAP. Powodem kontaktu było usunięcie w czerwcu 2011 r. z ePUAP opisu usług wraz z kartami usług.

(dowód: akta kontroli str. 76, 79, 88)

Procedury obiegu dokumentów/zarządzania dokumentami regulujące komunikację elektroniczną w Urzędzie

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie Miejskim w Mińsku Mazowieckim obowiązywała instrukcja kancelaryjna, stanowiąca załącznik nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁶ (dalej: instrukcja kancelaryjna). Na podstawie § 1 ust. 3 instrukcji kancelaryjnej, wskazany został system tradycyjny (papierowy) wykonywania czynności kancelaryjnych, jako podstawowy sposób dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw w Urzędzie Miasta Mińsk Mazowiecki⁷.

(dowód: akta kontroli str. 8-10, 13-23)

Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał, że w Urzędzie wykorzystywany jest tradycyjny system czynności kancelaryjnych, a obieg elektroniczny dokumentów jest wykorzystywany jako pomocniczy, nie opracowano oraz nie wdrożono procedur zarządzania i obiegu dokumentami dla systemu elektronicznego.

(dowód: akta kontroli str. 8-10)

Wewnętrzna procedura w sprawie obiegu korespondencji określała m.in., że korespondencję wpływającą do Urzędu przyjmuje Biuro Obsługi Interesanta/Klienta, które rejestruje korespondencję w systemie elektronicznym INTRADOK⁸, a następnie podlega ona dekretacji i rozdzieleniu do właściwych komórek organizacyjnych.

⁵ Z dniem 31 maja 2012 r.

⁶ Dz.U. Nr 14, poz. 67.

⁷ Zarządzenie nr 26/11 Kierownika Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie wskazania podstawowego sposobu dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw w Urzędzie Miasta Mińsk Mazowiecki.

⁸ Elektroniczny System Obiegu Dokumentów INTRADOK ma charakter wspomagający obieg dokumentów.

Korespondencja wpływająca do Urzędu w wersji papierowej (np. wnioski/skargi), jak podała Kierownik Referatu Administracyjnego Pani Marta Nowakowska, jest stemplowana pieczętą wpływ i skanowana do systemu INTRADOK, który nadaje pismom numer sprawy. Wygenerowany przez ww. system numer jest ręcznie nanoszony na pisma wpływające. Podobnie przebiega proces rejestracji pism przychodzących w formie elektronicznej na skrzynkę mailową Urzędu lub pobieranych z platformy ePUAP. Po wydrukowaniu pisma skanuje się do ww. systemu. Po zarejestrowaniu w systemie wszystkie pisma trafiają w wersji papierowej do dekretacji kierownictwa, skąd wracają do Biura Obsługi Klienta, które rozprawdza je oraz rozsyła elektronicznie do kierowników wydziałów/referatów. Odbiór dokumentacji kierownicy potwierdzają na wygenerowanym z INTRADOK raporcie, będącym rejestrem korespondencji wpływającej do Urzędu. Następnie kierownicy przesyłają dokumentację papierową i w wersji elektronicznej pracownikom merytorycznym, celem załatwienia sprawy. Pracownicy załatwiają sprawę i udzielają odpowiedzi w formie papierowej. Odpowiedzi na korespondencję elektroniczną przesyłane są elektronicznie do adresatów oraz drukowane i dołączone do akt sprawy. Jeżeli adresat, który przesłał korespondencję w formie elektronicznej wskazał papierową formę odpowiedzi, wówczas przesyłana jest adresatowi w tej formie. W systemie INTRADOK nie rejestruje się dokumentacji wychodzącej (np. decyzji, odpowiedzi) w wersji papierowej, ani w elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 13-14, 462-463, 514, 516, 521-522)

W okresie od 31 maja 2012 r. do 31 maja 2014 r. do Urzędu wpłynęło łącznie 45 472 dokumentów, w tym: 43 225 w postaci papierowej (95,1%) i 2 247 w formie elektronicznej (4,9%)⁹. W tym okresie Urząd wysłał ogółem 80 152 dokumenty, w tym 75 772 w postaci papierowej (94,5%) i 4 380 w formie elektronicznej (5,5%)¹⁰.

(dowód: akta kontroli str. 8, 11-12)

Usługi elektroniczne

Opis stanu
faktycznego

Urząd świadczył usługę elektroniczną¹¹ polegającą na możliwości skierowania pisma drogą elektroniczną do Urzędu (skargi, wniosku, zapytania) za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej umieszczonej na stronach www.urzedu/BIP oraz na platformie ePUAP. Usługa ta, jak pisał Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski była świadczona na dzień 31 maja 2012 r. (tj. przed wejściem w życie rozporządzenia KRI) i nadal jest utrzymywana. Ponadto, Zastępca Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik poinformował m.in., że *obecnie na ePUAP są aktywne karty opisu 72 usług Urzędu Miasta oraz formularz elektroniczny – pismo ogólne do Urzędu Miasta.*

(dowód: akta kontroli str. 210-217, 254-255, 400-402, 520)

Podczas oględzin strony ePUAP, przeprowadzonych 14 lipca 2014 r. przy udziale pracownika Urzędu, nie powiodły się próby zalogowania się do platformy ePUAP.

⁹ W formie elektronicznej do Urzędu wpłynęło od obywateli 379 dokumentów, od osób prawnych i innych podmiotów (m.in. prowadzących działalność gospodarczą, stowarzyszeń, fundacji) 952 dokumenty, od innych urzędów 916 dokumentów.

¹⁰ W formie elektronicznej z Urzędu wysłano do obywateli 49 dokumentów, do osób prawnych i innych podmiotów (m.in. prowadzących działalność gospodarczą, stowarzyszeń, fundacji) 91 dokumentów, do innych urzędów 4 240 dokumentów.

¹¹ Usługa elektroniczna – w myśl art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2013 r., poz. 1422), jest to usługa świadczona bez jednoczesnej obecności stron (na odległość), poprzez przekaz danych na indywidualne żądanie usługobiorcy, przesyłanej i otrzymywanej za pomocą urządzeń do elektronicznego przetwarzania.

Zakres oględzin ograniczono zatem do badania prawidłowości opisów zamieszczonych na kartach usług Urzędu. Badaniem objęto pięć z 72 kart opisów usług świadczonych przez Urząd, tj. zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, zezwolenie na zajęcie pasa drogowego w celu prowadzenia robót, zezwolenie na usunięcie drzew i krzewów, wnioski o dopisanie się do spisu wyborców oraz decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych.

Karty opisu usług zamieszczonych na ePUAP zawierały m.in.: dane dotyczące podmiotu (Urząd), miejsce świadczenia usługi – siedziba Urzędu, podstawę prawną oraz sposób realizacji usługi (wymaganych dokumentów, opłat, czasu realizacji, trybu odwoławczego). Kontrola wykazała, że badane karty opisu usług (w formacie pdf) były zamieszczone również na stronie BIP Urzędu wraz z formularzami w formacie WORD za wyjątkiem usługi pn. decyzja o uwarunkowaniach środowiskowych. Ustalono, że opisy zamieszczone na ePUAP i na stronie BIP Urzędu nie zawierały tożsamy danych. I tak:

- w czterech przypadkach (dotyczących ww. decyzji oraz zezwoleń), zamieszczono na ePUAP nieaktualne dane promulgacyjne, które poprawnie wykazano na stronie BIP Urzędu;
- w jednym przypadku (dot. zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych) jako podstawę prawną świadczonej usługi wskazano na ePUAP cztery ustawy¹², których nie zamieszczono w karcie informacyjnej usługi opublikowanej na stronie BIP Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 400-402, 535-548, 699-703)

Kontrola wykazała ponadto, że Urząd na stronie BIP zamieścił link do usługi elektronicznej „skargi, wnioski, zapytania do urzędu”. Nie umieścił jednak informacji o procedurze korzystania z tej usługi, co było niezgodne z § 5 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI¹³. Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał m.in. że nie widział potrzeby zamieszczenia tej informacji, z uwagi na powszechną znajomość funkcjonowania systemu w zakresie załatwiania spraw drogą elektroniczną przez wszystkich użytkowników Internetu. NIK zauważa jednak, że stosowna informacja została zamieszczona na stronie BIP Urzędu jeszcze w trakcie kontroli.

(dowód: akta kontroli str. 400-402, 416-418, 653, 655, 659, 662, 699-703)

Ponadto w wyniku oględzin strony głównej Urzędu stwierdzono, że obywatel za pośrednictwem strony głównej Urzędu¹⁴ mógł skorzystać z elektronicznej rekrutacji do miejskich placówek oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe oraz gimnazjów). Zastępca Burmistrza podał im. że jest to zadanie realizowane przez podległe jednostki oświatowe dlatego usługa ta nie została zamieszczona na stronie

¹² Wykazano ustawy: z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 157, poz.1240 z późn. zm.), z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r., Nr 136, poz. 914 z późn. zm.), z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 62, poz. 504 z późn. zm.) oraz z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1282 z późn. zm.).

¹³ Zgodnie z § 5 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI interoperacyjność na poziomie organizacyjnym osiągnana jest przez m.in. publikowanie i uaktualnianie w Biuletynie Informacji Publicznej przez podmiot realizujący zadania publiczne opisów procedur obowiązujących przy załatwianiu spraw z zakresu jego właściwości drogą elektroniczną.

¹⁴ Dla klientów zewnętrznych udostępniono na stronie <http://www.minsk-maz.pl/79,oswiata.html> internetowy system KSR (Kompleksowy System Rekrutacji zwany systemem do rekrutacji do przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów).

BIP Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 400-402, 416-418, 466- 467, 520)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK opisy usług zamieszczone na platformie ePUAP i stronie BIP Urzędu powinny zawierać te same, aktualne informacje dotyczące świadczonych usług. W przeciwnym razie nie spełniają one w sposób należyty funkcji informacyjnej dla klienta i nie ułatwiają obywatelom korzystania z tych usług.

Centralne Repozytorium Dokumentów

Opis stanu
faktycznego

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych (8 sierpień 2014 r.) Urząd przesłał do Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji jeden wniosek (18 grudnia 2013 r.) o opublikowanie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi¹⁵ w Centralnym Repozytorium Wzorów i Dokumentów Elektronicznych (dalej: crd).

Urząd otrzymał informację zwrotną o przyczynach nieopublikowania wzoru dokumentu elektronicznego w crd, m.in. ze względu na brak wskazania podstawy prawnej świadczonej usługi, danych promulgacyjnych, pomyłki w nazwie organu oraz wskazanie daty ważności wzoru (od 16 października 2012 r.) wcześniejszej niż data złożenia wniosku. Do dnia zakończenia kontroli Burmistrz nie przekazał poprawionego wzoru dokumentu elektronicznego do crd i nie udostępnił usługi elektronicznej dla mieszkańców w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 461, 514-516, 518-520, 530-534, 653, 656-657, 659, 663, 699)

Model usługowy

Opis stanu
faktycznego

Usługa elektroniczna „skargi, wnioski, zapytania do urzędu” za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej była świadczona z wykorzystaniem platformy ePUAP. Zarządzanie tą usługą nie odbywało się w oparciu o udokumentowane procedury. Działania Urzędu w podstawowym zakresie wspierały model usługowy¹⁶ w procesie jej świadczenia. W Urzędzie było możliwe zidentyfikowanie właściciela świadczonej usługi, tj. komórki organizacyjnej zajmującej się jej obsługą. W opisie usługi nie wskazano maksymalnego ani dopuszczalnego czasu ich niedostępności, sposobu zgłaszania awarii oraz osób/komórek/podmiotów odpowiedzialnych za usuwanie awarii, ze względu na fakt, że usługi świadczone są za pośrednictwem platformy ePUAP, a Urząd nie ma możliwości technicznej ingerencji w jego funkcjonowanie.

(dowód: akta kontroli str. 210-212, 216-217, 699-703)

¹⁵ Dokument elektroniczny DO-1 Deklaracja o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi opracowany w związku z przyjęciem przez Radę Miasta Mińsk Mazowiecki w dniu 16 grudnia 2013 r. uchwały nr XXXVII/352/13 w sprawie określenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

¹⁶ Zgodnie z § 2 pkt 8 rozporządzenia KRI model usługowy to model architektury, w którym dla użytkowników zdefiniowano stanowiące odrębną całość funkcje systemu teleinformatycznego (usługi sieciowe) oraz opisano sposób korzystania z tych funkcji (inaczej system zorientowany na usługi).

Współpraca wybranych systemów informatycznych z innymi systemami

Zakres współpracy¹⁷ systemów informatycznych wewnątrz Urzędu zbadano w oparciu o dobór trzech systemów zakupionych po wejściu w życie rozporządzenia KRI i ustalono, że:

1) Zintegrowany System Informatyczny RATUSZ (zwany ZSI RATUSZ), z którego zbadano 4 z 33 modułów: Posesja¹⁸ (wymiar), Dyspozytor kasowy¹⁹, Kasa dochodowa²⁰, Odpady komunalne (wymiar) współpracuje między swoimi modułami.

- **Moduł Posesja (wymiar)** pobiera dane z zasobów elektronicznych w zakresie odszukania podatnika z modułu R_PESEL²¹ (ewidencja ludności), w zakresie odszukania numeru działki z modułu R_SWDE²², w zakresie ulic Miasta Mińsk Mazowiecki ze słownika ulic pobranych jednorazowo z systemu TERYT 2²³ oraz w zakresie upoważnionych do podpisania decyzji ze słownika osób upoważnionych do podpisania decyzji podatkowej. Moduł generuje dane do bazy dochody w zakresie wymiaru i rat do zapłaty podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego od osób fizycznych (wymiar). Z danych tych korzystają moduły: Posesja (księgowość), Dyspozytor kasowy, Kasa dochodowa, Płatności.
- **Moduł Dyspozytor kasowy** pobiera dane z zasobów elektronicznych w zakresie odszukania podatnika i jego należności z modułów Posesja (wymiar i księgowość), generuje dane do bazy dochody w zakresie dowodu wpłaty do modułu Kasa dochodowa²⁴. Z danych tych korzystają moduły Posesja (wymiar i księgowość).
- **Moduł Kasa dochodowa** pobiera automatycznie dane z modułu Dyspozytor kasowy, ale może pobierać te same dane z modułów, udostępnionych dla Dyspozytora kasowego. Moduł ten generuje dane do bazy dochody w zakresie zapłaty na danym koncie podatkowym dla modułów Posesja (wymiar/księgowość).
- **Moduł Odpady komunalne (wymiar)** został zasilony jednorazowo w momencie jego uruchomienia automatycznie danymi z modułu Posesja (wymiar) w zakresie danych o podatnikach i adresach nieruchomości. Wysyła on dane w zakresie wymiaru podatku i rat płatności do modułów: Odpady komunalne (księgowość), Dyspozytor kasowy oraz Kasa dochodowa. Pobiera dane z modułu Kasa dochodowa w zakresie zarejestrowanej zapłaty.

¹⁷ Przyjęto możliwość wystąpienia jednego z pięciu poziomów współpracy: brak współpracy (interoperacyjności), informacyjny (użytkownicy systemu wiedzą, że są gromadzone dane i w razie potrzeby mogą z nich skorzystać), jednostronnej komunikacji, dwustronnej komunikacji oraz transakcyjny (wymiana danych pomiędzy systemami bez jakiegokolwiek pośrednictwa pracownika - przekazywanie danych odbywa się w sposób w pełni zautomatyzowany).

¹⁸ Moduł Posesja - podatek od nieruchomości, rolny, leśny od osób fizycznych (wymiar).

¹⁹ Moduł dyspozytor kasowy – dyspozytor wpłat dochodowych.

²⁰ Moduł Kasa dochodowa – system rejestracji wpłat i zwrotów dochodowych.

²¹ Program umożliwiający zasilanie bazy danych informacjami z ewidencji ludności.

²² R_SWDE (Standard Wymiany Danych Ewidencyjnych) program pomocniczy służący do importowania danych z ewidencji gruntów i budynków.

²³ TERYT 2 - Państwowy rejestr granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju.

²⁴ Pracownik ma wgląd do kont podatkowych. W przypadku stawienia się podatnika w kasie, pracownik odszukuje go ręcznie po nazwisku w bazie, lub skanuje kod kreskowy z decyzji/z upomnienia i dzięki temu odnajduje automatycznie konto podatnika w systemie. Pracownik odznacza, którą z rat chce uregulować podatek. Po zatwierdzeniu rat/kwoty dane automatycznie są przekazywane do wygenerowania dowodu wpłaty. Pracownik akceptuje dyspozycje, drukuje dowód wpłaty i wydaje go podatnikowi.

Automatycznie pobiera dane z modułu Odpady komunalne (księgowość) o zarejestrowanych przelewach na podstawie wyciągów bankowych.

Zbadane moduły ZSI RATUSZ w większości współdziałają wewnątrz na poziomie dwustronnej komunikacji, z elementami komunikacji jednostronnej gdyż wymagają ręcznego importowania niektórych danych do systemu²⁵.

2) system służący do elektronicznej rekrutacji do przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów nie wymieniał danych z innymi systemami/modułami Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 352-402, 466-478, 483)

Trzeci wybrany do badania system informatyczny Urzędu system E-Urząd²⁶, nie został poddany ocenie w zakresie jego współpracy z innymi systemami informatycznymi ze względu na brak jego wdrożenia do czasu zakończenia kontroli, pomimo upływu ośmiu miesięcy od jego zakupu.

Przyczyną tego było, jak podał Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski m.in. brak akceptacji MAiC w zakresie przesłanego wzoru deklaracji do crd, problem techniczny z serwerami wirtualnymi oraz zamiar uruchomienia równocześnie możliwości składania formularza deklaracji przez platformę ePUAP i przez stronę www. W zakresie problemów technicznych z serwerem inspektor ds. informatyki podał m.in. że informatyk Urzędu w niewłaściwej kolejności przeprowadził aktualizację (systemu WINDOWS serwer 2012) na serwerze fizycznym oraz wirtualnych, co spowodowało jego niefunkcjonowanie. W lipcu 2014 r. rozwiązano ten problem.

(dowód: akta kontroli str. 352-402, 466-478, 483, 685, 699-703)

Zastępca Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik podał m.in., że *Urząd Miasta prowadzi elektroniczną komunikację z innymi jednostkami administracji publicznej. Odbywa się ona poprzez:*

- platformę ePUAP;
- e-mail, w tym poprzez bezpieczną platformę PIA²⁷ (dotyczy głównie korespondencji związanej z ewidencją ludności i rejestrem wyborców);
- system Besti@ - przesyła się do Regionalnej Izby Obrachunkowej: budżet miasta, wieloletnią prognozę finansową, sprawozdania finansowe;
- program Legislato - przesyła do Wojewody (...) do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego, uchwały Rady Miasta i zarządzenia Burmistrza;
- portal podatkowy Ministra Finansów - przesyła się PIT-11;

²⁵ Ręcznie np.: zakładane jest konto podatkowe (system automatycznie nadaje numer); wprowadzane są dane o podatniku, gdy nie ma go w bazie danych; wprowadzane są dane o przedmiocie opodatkowania (przy składaniu deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi czy przy składaniu informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych) dane o dacie od kiedy następuje obowiązek podatkowy; przedkładane są wersje papierowe decyzji (np. podatkowych) osobom upoważnionym do ich podpisu/nie przesyła się ich elektronicznie tym osobom.

²⁶ Urząd zakupił (24 grudnia 2013 r.) za kwotę 28 058,04 zł (faktura VAT nr 3797) system informatyczny E-Urząd przeznaczony do obsługi formularzy, deklaracji elektronicznych na odpady komunalne (umowa nr ZI.1333.15.2013 z 31 października 2013 r.). Odbiór oprogramowania do użytkowania (dostawa i instalacja) potwierdzono protokołem w dniu 18 grudnia 2013 r., akceptując funkcjonowanie oprogramowania i dopuszczenie programu do zastosowania bez uwag. Oględziny wskazały, że system E-Urząd nie jest jeszcze dostępny w wewnętrznej sieci, ani udostępniony na zewnątrz dla klientów.

²⁷ Portal Informacyjny Administracji PIA.

- program Płatnik - przesyła się do ZUS deklaracje rozliczeniowe, zgłoszenia oraz wyrejestrowania pracowników;
- platformę internetową - przesyła się deklaracje PFRON;
- portal Geosystem - przesyła się zawiadomienia o nadaniu numeru porządkowego nieruchomości do GUS i do Starostwa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim;
- portal CEIDG - wprowadza się dane dotyczące działalności gospodarczej;
- System Informacji Oświatowej - wprowadza się dane związane z działalnością przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów na terenie Mińska Mazowieckiego.

Urząd, jak podał Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski, nie zwracał się do żadnych jednostek administracji publicznej w sprawie prowadzenia wzajemnej komunikacji wyłącznie w formie elektronicznej. Żaden wniosek w tej sprawie nie wpłynął od tych jednostek. Burmistrz wskazał, na brak współpracy w sprawie prowadzenia wzajemnej komunikacji wyłącznie w formie elektronicznej. Posiadane przez Urząd systemy informatyczne bezpośrednio nie odwołują się do danych gromadzonych w innych systemach/rejestrach publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 210-215, 653-660)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zgodnie z art. 19b ust. 3 ustawy z 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne²⁸ (dalej: ustawa o informatyzacji), organy administracji publicznej przekazują do centralnego repozytorium znajdującego się na stronie www.crd.gov.pl wzory dokumentów elektronicznych. W wyjaśnieniach dotyczących nieprzekazania do dnia zakończenia kontroli poprawionego wzoru ww. deklaracji Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał m.in., że Urząd w dniu 6 lutego 2014 r. przekazał do wykonawcy, który przygotowywał formularz elektroniczny, treść odpowiedzi otrzymanej z MAiC i w dniu 17 lutego 2014 r. otrzymał poprawione wzory plików do publikacji. Jednocześnie wskazał, że: *...analizując dogłębniej przekazaną odpowiedź z MAiC i przyglądając się nowemu stanowi prawnemu zauważono, że zmienił się przepis prawny dotyczący funkcjonowania centralnego repozytorium wzorów dokumentów elektronicznych - dnia 10 lutego 2014 r została opublikowana ustawa z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (powyższa zmiana wchodziła w życie z dniem 11 maja 2014 r.). Dlatego otrzymany (...) nowy wzór dokumentu będzie musiał być poddany kolejnej weryfikacji pod kątem spełnianych wymagań wymienionych w ustawie. Podał również, że przepisy ww. ustawy ...wprowadzają wymóg stosowania międzynarodowych standardów przy sporządzaniu wzorów dokumentów elektronicznych (art. 19b ust. 3). W kolejnym wyjaśnieniu Burmistrz dodał m.in., że wzór wniosku musi zostać poprawiony, na nowo ustalony i przedłożony Radzie Miasta Mińsk Mazowiecki do ponownego uchwalenia.*

NIK nie podziela argumentów wskazanych w wyjaśnieniach Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki. Obowiązek stosowania międzynarodowych standardów przy sporządzaniu wzorów dokumentów elektronicznych przekazywanych do crd nie został bowiem wprowadzony z dniem 11 maja 2014 r., lecz funkcjonował już od dnia 17 czerwca 2010 r.²⁹ Ponadto, NIK zauważa, że art. 1 pkt 12 ustawy zmieniającej

²⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 1114.

²⁹ Wprowadzony ustawą zmieniającą z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 17 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 230).

z dnia 10 stycznia 2014 r.³⁰ nie wprowadził zmian, które uzasadniałyby ponowną weryfikację wzorów dokumentów elektronicznych opracowanych zgodnie z zaleceniami MAiC.

Przedstawiając powyższe stanowisko, NIK zwraca uwagę na konieczność przyspieszenia działań dla uruchomienia systemu E-Urząd, bowiem w przeciwnym razie istnieje ryzyko, że program ten w celu wdrożenia będzie wymagał aktualizacji i dodatkowych nakładów, np. związanych z dostosowaniem systemu do szybko zmieniającego się otoczenia informatycznego.

(dowód: akta kontroli str. 307-326, 461, 514-516, 518-520, 530-534, 653, 656-657, 659, 663, 699)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie spełnienie wymagań określonych w § 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia KRI przez system ZSI RATUSZ w zakresie modułów służących do wymiaru podatków i opłat oraz obsługi kasy Urzędu. Ponadto NIK zauważa, że za pomocą ankiet umożliwiono mieszkańcom wyrażanie opinii i propozycji zmian dotyczących świadczonych przez Urząd usług. Promowano również komunikację elektroniczną z Urzędem.

2. Wdrożenie systemu zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych

Dokumenty z zakresu bezpieczeństwa informacji

Opis stanu faktycznego

W Urzędzie obowiązywały następujące dokumenty wprowadzone zarządzeniami Kierownika Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki:

- *Polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych i zbiorach papierowych Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki*³¹;
- *Instrukcja postępowania w sytuacjach naruszenia ochrony danych osobowych w Urzędzie Miasta Mińsk Mazowiecki*³²;
- *Instrukcja zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miasta Mińsk Mazowiecki*³³.

Obowiązujące ww. zarządzenia dotyczą *Polityki bezpieczeństwa danych osobowych*.

(dowód: akta kontroli str. 8-11, 151-218, 413-460, 514, 516, 518, 521)

Posiadanie zinwentaryzowanego sprzętu informatycznego oraz zapobieganie możliwości instalacji nieautoryzowanego oprogramowania

Opis stanu faktycznego

Urząd korzysta z programu, który służy m.in. inwentaryzowaniu sprzętu informatycznego (dalej: program inwentaryzacyjny)³⁴. W wyniku kontroli przeprowadzonej na próbie 10 komputerów służbowych i serwera stwierdzono, że dane techniczne w zakresie sprzętu oraz zainstalowanego oprogramowania były ujęte w programie inwentaryzacyjnym. W trzech przypadkach stwierdzono jednak

³⁰ Ustawa z dnia 10 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz.183).

³¹ Zarządzenie nr 14/10 Kierownika Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 30 sierpnia 2010 r., zmienione zarządzeniami: nr 9/12 z dnia 27 lutego 2012 r., nr 30/12 z dnia 25 lipca 2012 r., nr 6/13 z dnia 25 lutego 2013 r., nr 10/13 z dnia 2 kwietnia 2013 r., nr 28/13 z dnia 2 września 2013 r. i nr 5/14 z dnia 20 lutego 2014 r.

³² Zarządzenie nr 15/10 Kierownika Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 30 sierpnia 2010 r.

³³ Zarządzenie nr 16/10 Kierownika Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 30 sierpnia 2010 r.

³⁴ Posiadany program poza inwentaryzacją sprzętu i oprogramowania (audyt licencji) łączy w sobie funkcjonalność monitorowania sieci i aktywności jej użytkowników.

różnice między oprogramowaniem zainstalowanym na komputerach pracowników, a występującym w programie inwentaryzacyjnym (szczegółowy opis na str. 17).

(dowód: akta kontroli str. 403-412, 416-418, 653, 655, 659, 661, 680-684, 699)

W trakcie przeprowadzonych oględzin 17 komputerów, w tym pięciu przekazanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, stwierdzono, że:

- we wszystkich przypadkach uprawnienia administratora posiadali użytkownicy systemów informatycznych niebędących pracownikami służb informatycznych³⁵,
- w 14 przypadkach logowanie do komputerów następowało bez podania hasła (szczegółowy opis na str. 18 i 19).

(dowód: akta kontroli str. 403, 504-506, 512-521, 680-684, 699-703)

Analizy utraty integralności, poufności lub dostępności informacji

Opis stanu faktycznego

W związku z § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia KRI w Urzędzie prowadzono okresowe analizy utraty integralności, poufności i dostępności informacji. Zastępca Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik podał m.in., że proces analizy ryzyka, utraty integralności, poufności i dostępności informacji jest przedmiotem zadania audytowego „Bezpieczeństwo informacji”, wykonywanego corocznie w Urzędzie. Sporządzane są sprawozdania z audytu oraz wydziałowe rejestry ryzyk. Według wyjaśnień Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pana Marcina Jakubowskiego stopień stwierdzonych ryzyk uznano jako akceptowalny w związku z czym podejmowanie dodatkowych działań w celu ich zminimalizowania nie było konieczne.

(dowód: akta kontroli str. 210-213, 219, 225-239, 653, 659)

Zarządzanie uprawnieniami do pracy w systemach informatycznych

Opis stanu faktycznego

Procedury nadawania i zmiany uprawnień do przetwarzania danych oraz rejestrowania tych uprawnień w systemach informatycznych oraz wskazanie osoby odpowiedzialnej za te czynności zostały określone w *Polityce bezpieczeństwa danych osobowych*³⁶, zgodnie z którą Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki zatwierdza wnioski o nadanie/zmianę/odebranie upoważnień pracownikom do dostępu do systemów informatycznych Urzędu, składane przez kierowników komórek organizacyjnych. Na podstawie tych wniosków, uprawnienia do pracy z systemami informatycznymi w Urzędzie nadawał i aktualizował Administrator Systemów Informatycznych (dalej: ASI).

Główny specjalista ds. informatyki podał m.in., że *nie ma zbioru, czy jednego programu, za pomocą którego można ustalić uprawnienia pracownika do programów*. Aby wiedzieć, który pracownik ma dostęp do programów, administrator musi każdy z programów otworzyć i przejrzeć moduł administrowania użytkownikami. Na tej podstawie ma on wiedzę o uprawnieniu danego pracownika do danego programu. *Podstawową bazą informacji o uprawnieniach użytkownika do danych programów jest teczka osobowa pracownika z upoważnieniami dostępu do danych programów*.

(dowód: akta kontroli str. 151-209, 218, 505-506)

³⁵ Komputerów służbowych nie zabezpieczono przed pobieraniem i instalowaniem oprogramowania w Internecie. Zabezpieczenia występowały w przypadku podłączenia do USB urządzenia zewnętrznego.

³⁶ Pkt II A i B Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych, będącej załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 16/10 z dnia 30 sierpnia 2010 r.

Zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia w KRI zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest m.in. poprzez podejmowanie działań zapewniających, że osoby zaangażowane w proces przetwarzania informacji posiadają stosowne uprawnienia oraz dokonywanie bezzwłocznej zmiany uprawnień, w przypadku zmiany zadań tych osób. Na podstawie badania przeprowadzonego na próbie 10 pracowników³⁷, którzy zakończyli pracę w Urzędzie ustalono, że w przypadku jednego z nich zablokowanie konta w systemie nastąpiło dopiero w trakcie kontroli NIK, po upływie ponad pół roku od zakończenia pracy (szczegółowy opis na str. 19).

W ramach kontroli dokonano przeglądu przyznanych uprawnień dostępu do korzystania z systemów informatycznych na próbie 15 pracowników Urzędu. Stwierdzono, że 10 z tych pracowników posiadało uprawnienia adekwatne do realizowanych zadań określonych w zakresach obowiązków, co było zgodne z § 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI. W przypadku pozostałych pięciu osób Administrator Systemu Informatycznego RATUSZ nadał uprawnienia dwóm pracownikom, pomimo, że nie posiadali oni upoważnienia Burmistrza, kolejnym dwóm przyznał uprawnienia niezgodnie z upoważnieniami, a jednemu uprawnien do pracy w systemie nie przyznał, pomimo posiadanego przez niego upoważnienia Burmistrza (szczegółowy opis na str. 19).

(dowód: akta kontroli str. 210, 211, 214, 250, 251, 349-351, 400, 401, 466, 471-502, 505-511, 514, 515, 518, 519, 523, 524, 560-646, 652, 653, 656, 658-665, 700-703)

Szkolenia pracowników przetwarzających informacje

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia KRI zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie szkolenia osób zaangażowanych w procesie przetwarzania informacji. Kontrola wykazała, że w okresie od 31 maja 2012 r. do lipca 2014 r. odbyło się 58 szkoleń dla pracowników Urzędu. Tematyka szkoleń dotyczyła m.in. postępowania z informacją w Urzędzie (w tym ochrony danych osobowych informacji niejawnych), bezpieczeństwa teleinformatycznego i bezpieczeństwa w sieci oraz audytu bezpieczeństwa informacji. Szkoleniem objęto 90 pracowników, co stanowiło 88% zatrudnionych w Urzędzie, którzy posiadali dostęp do systemów IT (102 pracowników).

(dowód: akta kontroli str. 210, 212, 213, 240-249)

Praca na odległość i mobilne przetwarzanie danych

Opis stanu faktycznego

W § 20 ust. 2 pkt 8 rozporządzenia KRI wskazano na konieczność ustanowienia podstawowych zasad gwarantujących bezpieczną pracę przy przetwarzaniu mobilnym i pracy na odległość. Ustalono, że Urząd posiada 38 sztuk urządzeń mobilnych (laptopy, notebooki i tablety), z tego 21 sztuk użyczono radnym³⁸,

³⁷ Trzech z nich obsługiwało systemy informatyczne objęte badaniem.

³⁸ Radni posiadają laptopy, tablety wydane w czerwcu 2012 r. w oparciu o umowy użyczenia. Urządzenia te mają dostęp do Internetu, aby korzystać z poczty elektronicznej na zewnętrznym serwerze pocztowym. Na te skrzynki przesyłane są materiały na sesje z Biura Rady (np. zawiadomienia o zebraniu komisji, projekty uchwał). Aktualizacja systemu Windows i bazy wirusów na komputerach przenośnych następuje w momencie podłączenia się do Internetu. Nie mają innego oprogramowania, które wymagałoby aktualizacji.

a 17 sztuk wydano pracownikom³⁹. Zastępca Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik podał, że pracownicy nie wykonują na odległość zadań im przypisanych i nie przetwarzają informacji związanych z działalnością Urzędu na urządzeniach mobilnych, poza siedzibą. Z uwagi na to, jak podał Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski, nie zidentyfikowano ryzyk w tym zakresie i nie sporządzono procedur związanych z pracą na urządzeniach mobilnych. Poinformował również, że w Urzędzie nie przewiduje się pracy na odległość.

(dowód: akta kontroli str. 210, 213, 552-553, 653, 659, 685-698)

Umowy serwisowe

Opis stanu
faktycznego

W zbadanych czterech umowach zakupu oprogramowania⁴⁰ zawarto zapisy gwarantujące zachowanie poufności informacji przez dostawcę, do których miał dostęp w związku z wykonywaniem prac gwarancyjnych. Spełniało to postanowienia § 20 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia KRI, w myśl którego Urząd jest zobowiązany do zawierania w umowach serwisowych podpisanych ze stronami trzecimi zapisów gwarantujących odpowiedni poziom bezpieczeństwa informacji. Naprawy gwarancyjne sprzętu odbywały się w Urzędzie na zasadach ustalonych w umowach lub warunkach gwarancyjnych producenta sprzętu. Naprawy pogwarancyjne sprzętu komputerowego były wykonywane przez lokalny serwis. W przypadku uszkodzonych dysków twardech były one wymieniane na nowe przez serwis producenta lub przez informatyków. Uszkodzone dyski pozostawały w Urzędzie.

(dowód: akta kontroli str. 352-354, 359-361, 380-395, 505, 506, 554-559)

Zgłaszanie incydentów naruszenia bezpieczeństwa informacji

W Urzędzie obowiązywała procedura zgłaszania zdarzeń powodujących naruszenie bezpieczeństwa ochrony danych osobowych opisana w *Polityce bezpieczeństwa danych osobowych*⁴¹. W procedurze tej m.in.:

- wymieniono przypadki, które uznaje się jako naruszenie ochrony danych osobowych oraz naruszenie zabezpieczenia systemu informatycznego (np. podejrzenie nieautoryzowanej modyfikacji danych osobowych w przetwarzanych w systemie informatycznym, fizyczne zniszczenie elementów systemu informatycznego przetwarzającego dane osobowe);
- zobowiązano pracowników do natychmiastowego powiadomienia ASI, Administratora Bezpieczeństwa Informacji oraz przełożonych o przypadkach naruszenia bezpieczeństwa;
- ujęto wzór raportu z naruszenia bezpieczeństwa systemu informatycznego.

³⁹ Urządzenia zostały wydane pracownikom zamiast stacji roboczych i posiadają oni uprawnienia do programów i baz danych (np. INTRADOK), które obsługują w takim samym zakresie jak pracownicy wykorzystujący komputery stacjonarne.

⁴⁰ Umowa nr ZI.1333.20.20.2012 z 30 sierpnia 2012 r. na dostawę i instalację modułów (dotyczących wymiaru) ZSI RATUSZ; umowa nr ZI.1333.4.2013 z 15 lutego 2013 r. na dostawę i instalację modułów (dotyczących księgowości) RATUSZ, umowa nr 1333.1.2014 z 14 lutego 2014 r. na udostępnienie internetowego Kompleksowego Systemu Rekrutacji (służącego do elektronicznej rekrutacji do przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów); umowa nr ZI.1333.15.2013 z 31 października 2013 r. na dostawę, instalację i wdrożenie do eksploatacji systemów wchodzących w skład pakietu RATUSZ, rozszerzających funkcjonalność systemu Odpady Komunalne (dotyczy systemu E-Urząd).

⁴¹ Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 15/10 z 30 sierpnia 2010 r.

W kontrolowanym okresie nie odnotowano takich zgłoszeń.

(dowód: akta kontroli str. 166-172, 210-212, 216, 653, 654, 659, 660, 700-703)

Audyty wewnętrzny z zakresu bezpieczeństwa informacji

Opis stanu
faktycznego

W myśl § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia KRI, zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest m.in. poprzez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie działania polegającego na okresowym audycie wewnętrznym w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok. W badanym okresie w Urzędzie w oparciu o plan audytu przeprowadzono dwa audyty w zakresie bezpieczeństwa informacji (w październiku 2013 r. i w lipcu 2014 r.).

W wyniku audytu wewnętrznego z 2013 r. wskazano trzy zalecenia. Dotyczyły one:

- 1) przeprowadzania okresowej analizy ryzyka utraty integralności, dostępności, poufności informacji oraz podejmowania działań minimalizujących to ryzyko,
- 2) niezwłocznego wnioskowania przez kierownictwo komórek organizacyjnych o zmianę lub odebranie uprawnień dostępu do systemów informatycznych dla pracowników w sytuacji zmiany lub ustania wykonywanych przez nich zadań,
- 3) urzeczywistnienia odpowiedzialności za sprzęt komputerowy, który jest na stanie Urzędu - zalecono zdjęcie odpowiedzialności w tym zakresie z jednego pracownika i scedowanie na osoby będące w stanie sprawować faktyczny nadzór nad tymi urządzeniami.

Zrealizowano zalecenia ujęte w pkt. 1 i 2, odnośnie zaś trzeciego zalecenia, Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał m.in., że nie wymagało ono wdrożenia, gdyż odpowiedzialność za sprzęt komputerowy jest przypisana właściwie.

(dowód: akta kontroli str. 210-212, 215, 216, 256-295, 514, 516, 518, 521, 549-550)

W wyniku audytu wewnętrznego przeprowadzanego w 2014 r. sformułowano trzy zalecenia. Nie zostały one jeszcze zrealizowane, audyt zakończył się w czasie kontroli NIK. Dotyczyły one: dostosowania regulacji wewnętrznych do terminologii stosowanej w rozporządzeniu KRI, ujęcia w umowach zawieranych ze stronami trzecimi zapisów umożliwiających dostęp do logów i gwarantujących odpowiedni poziom zabezpieczenia danych po upływie umowy, a także uzupełnienia w systemie uwierzytelnienia użytkowników zabezpieczeń technicznych na poziomie podstawowym. Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał, że w celu realizacji zaleceń zostaną podjęte m.in. następujące działania: po wdrożeniu nowego systemu EZD (elektronicznego zarządzania dokumentami) w 2015 r. rozpocznie się definiowanie nowej Polityki Bezpieczeństwa Informacji opartej na Polskiej Normie PN-ISO/IEC 27001:2007.

(dowód: akta kontroli str. 274-284, 514, 516, 518, 521)

Kopie zapasowe

Opis stanu
faktycznego

Kopie zapasowe baz danych i aplikacji objętych badaniem systemów informatycznych wykonywane są automatycznie za pomocą specjalnego programu. Ponadto, zawartość katalogów z kopiami baz danych (raz na tydzień) z serwera kopiowana jest ręcznie przez informatyka na macierz dyskową. Stwierdzono, że sporządzone kopie zapasowe przechowywane były w serwerowni czyli w miejscu gromadzenia wytworzonych danych (szczegółowy opis na str. 20).

Nie wykonywano w Urzędzie kopii zapasowych danych i aplikacji systemu informatycznego służącego do elektronicznej rekrutacji do przedszkoli, szkół

podstawowych oraz gimnazjów, którego obsługę techniczną zlecono wykonawcy zewnętrznemu. Poinformował on m.in. o wykonywaniu kopii zapasowych i sposobie ich trwałego usunięcia.

(dowód: akta kontroli str. 554-559, 666-679, 685)

Format danych udostępniany przez badane systemy informatyczne

Opis stanu faktycznego

Badane systemy informatyczne, tj. system ZSI RATUSZ (moduły: Posesja-wymiar, Dyspozytor kasowy, Kasa dochodowa, Odpady komunalne - wymiar) oraz system służący do elektronicznej rekrutacji do przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów udostępniały zasoby informacyjne m.in. w formacie pdf, rtf, XML (po wygenerowaniu pliki można było zapisać w ww. formatach). Tym samym spełniony został warunek określony w § 18 ust. 1 rozporządzenia KRI o udostępnianiu zasobów informacyjnych w co najmniej w jednym z formatów wymienionych w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 466, 471-474)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Urzędzie Miejskim w Mińsku Mazowieckim nie opracowano i nie wdrożono całościowej Polityki Bezpieczeństwa Informacji, która jest elementem systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji. Było to niezgodnie z § 20 ust. 3 rozporządzenia KRI, który stanowi, że wymagania w zakresie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji, uznaje się za spełnione, jeżeli system ten został opracowany na podstawie Polskiej Normy PN-ISO/IEC 27001:2007 *Technika informatyczna. Techniki bezpieczeństwa. Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji. Wymagania* oraz powiązanej z nią Polskiej Normy PN-ISO/IEC 17799:2007 *Technika informatyczna. Techniki bezpieczeństwa. Praktyczne zasady zarządzania bezpieczeństwem informacji*. W pkt 5.1 normy PN-ISO/IEC 17799:2007 wskazano opracowanie i stosowanie dokumentu polityki bezpieczeństwa informacji. W 2010 r. opracowano *Politykę bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych i zbiorach papierowych Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki* (zarządzenie nr 14/10 z 30 sierpnia 2010 r.). Nie dotyczyła ona jednak wszystkich danych jakie są przetwarzane w Urzędzie, lecz tylko danych osobowych.

Zastępca Burmistrza Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Krzysztof Michalik podał m.in., że zarządzenia nr 14/10, 15/10, 16/10 z 30 sierpnia 2010 r. nie zostały opracowane na podstawie Polskiej Normy PN-ISO/IEC 27001:2007. Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał m.in., że w 2015 r. rozpocznie definiowanie nowej Polityki Bezpieczeństwa Informacji w Urzędzie opartej na Polskiej Normie PN-ISO/IEC 27001:2007.

(dowód: akta kontroli str. 8-11, 151-218, 413-460, 514, 516, 518, 521)

2. Zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia KRI Urząd zobowiązany jest do zapewnienia przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie utrzymywania aktualności inwentaryzacji m.in. oprogramowania służącego do przetwarzania informacji. Zgodnie z normą PN-ISO/IEC 17799:2007, pkt 7.1.1, wszystkie aktywa informatyczne powinny być zidentyfikowane i aktualizowane.

Stwierdzono, że w trzech przypadkach na 10 zbadanych, wystąpiły różnice między danymi o programach zainstalowanych na komputerach pracowników, a danymi ujętymi w programie inwentaryzacyjnym. Różnice polegały na tym, że:

- w komputerze pracownika oznaczonym jako p.106_BB_2013 zainstalowane było oprogramowanie „MSI to redistribute MS VS2005 CRT libraries”, które nie było wykazane w programie inwentaryzacyjnym;
- odnośnie komputera oznaczonego jako p.106_Goska D w programie inwentaryzacyjnym wykazano oprogramowanie Microsoft Standard Edition 2003, które nie było zainstalowane na komputerze;
- odnośnie komputera oznaczonego jako p.110_dor_2013 w programie inwentaryzacyjnym wykazano oprogramowania e-deklaracje, które nie było zainstalowane na komputerze.

W wyjaśnieniach Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski oraz Zastępca Burmistrza Pan Krzysztof Michalik podali m.in., że przyczyną różnic było: w pierwszym przypadku uszkodzenie bazy programu inwentaryzacyjnego, w drugim przypadku zainstalowanie oprogramowania wersji późniejszej (z 2010 r.), nie odinstalowując oprogramowania z wersją wcześniejszą (z 2003 r.). W trzecim przypadku przyczyną różnic było wykrycie przez program inwentaryzacyjny programu (e-deklaracje) i traktowanie go jako wgranego na komputerze, mimo że wcześniej był usunięty. Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski dodał w zakresie drugiego i trzeciego przypadku m.in., że z informacji z serwisu oprogramowania inwentaryzacyjnego wynika, że problem spowodowany był błędami w bazie lokalnej.

(dowód: akta kontroli str. 403-412, 416-418, 653, 655, 659, 661, 699)

3. Ustalono, że 17 użytkowników systemów informatycznych nie będących pracownikami służb informatycznych w Urzędzie Miasta w Mińsku Mazowieckim posiadało uprawnienia administratora systemu na używanych przez nich komputerach, w związku z czym mieli możliwość samodzielnie instalować oprogramowanie. Było to niezgodne z przepisami § 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI, w myśl którego Urząd jest zobowiązany do podejmowania działań zapewniających, że osoby zaangażowane w proces przetwarzania informacji posiadają stosowne uprawnienia i uczestniczą w tym procesie w stopniu adekwatnym do realizowanych przez nie zadań oraz obowiązków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa informacji. Ponadto, zgodnie z normą PN-ISO/IEC 27001, załącznik A, pkt A.11.2.2 oraz normą PN-ISO/IEC 17799:2007 pkt 11.2.2 lit. b należy ograniczać i kontrolować przyznawanie i korzystanie z przywilejów w systemach informatycznych, które winny być przyznawane według minimalnych wymagań wynikających z przydzielonych pracownikom zadań i tylko wtedy, gdy jest to konieczne.

Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał, im. że zapis o zakazie ściągania oprogramowania bez wiedzy administratora jest zawarty w *Instrukcji zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych*. Każdy nowy użytkownik systemów zapoznaje się z tą instrukcją i na piśmie zobowiązuje się do jej przestrzegania. Ta forma zabezpieczenia systemu jak do tej pory się sprawdziła. NIK zauważa jednak, że samo zobowiązanie pracowników do nieinstalowania nieautoryzowanego oprogramowania jest niewystarczające. Nie eliminuje bowiem ryzyka polegającego na możliwości nieświadomego zainstalowania przez użytkownika szkodliwego oprogramowania, a tym samym spowodowanie zagrożenia dla

bezpieczeństwa informacji przetwarzanych na komputerach i w systemach informatycznych Urzędu. Stąd, zdaniem NIK istnieje potrzeba ograniczenia uprawnień użytkowników systemów informatycznych wyłącznie do niezbędnego minimum.

(dowód: akta kontroli str. 173-189, 512-521, 699-703)

4. Stwierdzono, że w 14 przypadkach logowanie do komputerów następowało bez podania hasła. Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał, m.in., że nie zostały one zabezpieczone przed nieuprawnionym dostępem dla wygody pracy pracowników zastępujących danego pracownika. Wszystkie komputery zostaną zabezpieczone do końca września 2014 r. NIK zauważa, że przetwarzane informacje, zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia KRI powinny być chronione przed ich kradzieżą i nieuprawnionym dostępem. Podstawową zaporą ochronną przed dostępem osób nieuprawnionych jest zabezpieczenie komputera służbowego hasłem użytkownika.

(dowód: akta kontroli str. 512-520, 699-703)

5. W zakresie nadawania i odbierania uprawnień do systemów stwierdzono nieprawidłowości, polegające na tym, że:

- jednemu pracownikowi (z próby 10 pracowników) zablokowano konto użytkownika po pół roku od momentu zakończenia przez niego pracy w Urzędzie. Było to niezgodne z § 20 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia KRI stanowiącym, że zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności poprzez bezzwłoczną zmianę uprawnień w przypadku zmiany zadań osób zaangażowanych w proces przetwarzania informacji. Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał m.in., że przyczyną tego było nie poinformowanie w odpowiednim czasie informatyków przez Referat Dochodów o potrzebie wycofania wydanych upoważnień, a przez Referat Organizacyjny o ustaniu stosunku pracy pracownika,
- Administrator Systemu Informatycznego RATUSZ⁴² nadał uprawnienia dwóm pracownikom, pomimo, że nie posiadali oni upoważnienia Burmistrza, przyznał uprawnienia kolejnym dwóm niezgodnie z upoważnieniami, a jednemu pracownikowi uprawnień do pracy w systemie nie przyznał, pomimo posiadanego przez niego upoważnienia Burmistrza. Naruszało to ww. § 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia KRI. W wyjaśnieniach Burmistrz Miasta Mińsk Mazowiecki Pan Marcin Jakubowski podał m.in. że przyczyną nieuprawnionego założenia konta pracownikom było przypisanie ich do modułów w okresie testowania programu, a później po jego uruchomieniu nie dopełniono procedury nadawania tym pracownikom uprawnień. Przyczyną nie nadania uprawnień upoważnionym pracownikom do systemu była nieuwaga administratora systemu, który nie przypisał pracowników do programu.

Nadawanie uprawnień do systemów/programów nieuprawnionym pracownikom lub nienadawanie tych uprawnień upoważnionym pracownikom wskazuje na brak realizacji procedur obowiązujących w Urzędzie. *Instrukcja zarządzania systemami informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miasta Mińsk Mazowiecki* wskazuje m.in., że podstawą rejestracji uprawnień w systemie jest wniosek o nadanie/zmianę uprawnień (pkt II A ust. 2 ww. instrukcji). ASI zgodnie z przekazany dokumentem (wnioskiem) rejestruje

---

⁴² Nieprawidłowości stwierdzono odnośnie pięciu pracowników z próby 15 objętych badaniem.

użytkownika w systemie i nadaje mu określone uprawnienia (pkt II B ust. 3 ww. instrukcji).

(dowód: akta kontroli str. 173-190, 210-212, 250-251, 349-351, 466-467, 471-502, 505-511, 514-524, 560-646, 652-665, 700-703)

6. Stwierdzono, że sporządzone kopie zapasowe przechowywane były w serwerowni czyli w miejscu gromadzenia wytworzonych danych. Stwarza to zagrożenie, że w przypadku zdarzeń losowych, np. pożaru lub zalania, Urząd może utracić zarówno dane źródłowe, jak i ich kopie zapasowe.

Było to niezgodne z 20 ust. 2 pkt 12 lit. b i e rozporządzenia KRI, który stanowi, że zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie m.in. zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w systemach teleinformatycznych w szczególności poprzez minimalizowanie ryzyka utraty informacji w wyniku awarii i zapewnieniu bezpieczeństwa plików systemowych. Ponadto, zgodnie z pkt 10.5.1 lit d i e normy PN-ISO/IEC 17799 kopie zapasowe powinny być przechowywane w innej lokalizacji niż miejsce ich tworzenia oraz powinny być odpowiednio zabezpieczone fizycznie i przed wpływem środowiska.

(dowód: akta kontroli str. 666-679, 685-686)

W związku z przetrzymywaniem w jednym miejscu źródła danych na serwerach produkcyjnych oraz jego kopii zapasowych na innych serwerach, NIK proponuje rozważyć przechowywanie kopii zapasowych w innym pomieszczeniu niż serwerownia, np. w kasie panczernej/sejfie.

Ocena cząstkowa

NIK ocenia negatywnie działalność Urzędu w zakresie wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem systemów informatycznych, ponieważ w badanym okresie miały miejsce przypadki naruszenia przepisów rozporządzenia KRI dotyczących bezpieczeństwa, w szczególności:

- nie opracowano Polityki Bezpieczeństwa Informacji w oparciu o normę PN-ISO/IEC 27001:2007;
- dane o oprogramowaniu znajdującym się na komputerach pracowników i w programie inwentaryzacyjnym były w części niespójne i nieaktualne;
- użytkownicy niebędący pracownikami służb informatycznych posiadali techniczną możliwość instalowania dowolnego oprogramowania na użytkowanych komputerach;
- nie zabezpieczono komputerów służbowych przed niepożądanym dostępem;
- nie w pełni przestrzegano obowiązujących w Urzędzie procedur w zakresie zarządzania uprawnieniami użytkowników komputerów;
- kopie zapasowe przechowywano w serwerowni, czyli w miejscu gromadzenia wytworzonych danych, co stwarzało ryzyko, że w przypadku zdarzeń losowych Urząd może utracić dane źródłowe, jak i ich kopie zapasowe.

3. Zapewnienie dostępności informacji na stronach internetowych Urzędu dla osób niepełnosprawnych

Opis stanu faktycznego

W toku kontroli dokonano weryfikacji zgodności strony internetowej Urzędu Miejskiego w Mińsku Mazowieckim⁴³ oraz strony BIP Urzędu⁴⁴ ze standardem WCAG 2.0. w zakresie zasady 4 – Kompatybilność. Ustalono, iż strona internetowa Urzędu nie zawiera błędów przy badaniu z wykorzystaniem narzędzia dostępnego na stronie <http://validator.w3.org>. Badanie wykazało osiem błędów z wykorzystaniem narzędzia dostępnego na stronie <http://jigsaw.w3.org/css-validator>. Na stronie BIP Urzędu wystąpiły trzy błędy stwierdzone przy badaniu z wykorzystaniem narzędzia dostępnego na stronie <http://validator.w3.org> oraz siedem błędów stwierdzonych z wykorzystaniem narzędzia dostępnego na stronie <http://jigsaw.w3.org/css-validator>.

Wskazane wyżej błędy nie miały istotnego wpływu na prezentowanie treści dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 3-7)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje oceny częściowej w tym obszarze, gdyż zgodnie z § 22 rozporządzenia KRI systemy teleinformatyczne podmiotów realizujących zadania publiczne należy dostosować do wymagań określonych w § 19 rozporządzenia KRI, nie później niż w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, czyli do dnia 30 maja 2015 r.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁵, wnosi o:

1. Opracowanie i wdrożenie Polityki Bezpieczeństwa Informacji, określającej zasady bezpieczeństwa informacji, na podstawie Polskiej Normy PN-ISO/IEC 27001.
2. Podjęcie działań dla wyeliminowania przypadków niezgodności danych zawartych w programie inwentaryzacyjnym ze stanem faktycznym.
3. Odebranie użytkownikom systemów informatycznych niebędącym pracownikami służb informatycznych uprawnień umożliwiających instalowanie oprogramowania oraz nadawanie osobom uprawnień do pracy z systemami informatycznymi zgodnie z upoważnieniami.
4. Wyeliminowanie możliwości zalogowania się do systemów informatycznych bez podania hasła dostępu.
5. Przechowywanie kopii zapasowych systemów informatycznych i danych w nich zawartych, poza serwerownią, w miejscu właściwie zabezpieczonym przed zdarzeniami losowymi i dostępem osób nieupoważnionych.

⁴³ <http://www.minsk-maz.pl/>.

⁴⁴ <http://www.bip.minsk-maz.pl/>.

⁴⁵ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 2 października 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej

Kontroler
Maciej Bukowski
starszy inspektor kontroli
państwowej

Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....
Podpis

.....
Podpis